

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălănătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidieceșane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiează.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiin, 28 Aprilie v.

Tocmai ne vine o scire de mare importanță. După o telegramă din Petersburg dto 9 Maiu n. cunoscutul organ oficios „Journal de St. Petersburg” descopere „într'un articol pacinic: Rusia de mult s'a invoit cu pretensiunea, de a subșterne congresului întregul tractat de San Stefano.”

Navem causă a ne îndoi despre autenticitatea acestei sciri. Ba, dacă ne ar fi dat a vorbi în stilul profetilor din fruntea așa numitelor foi „mari”, am îndrăzni a adauge că, „s'a întemplat așa precum noi am fost prevăduț de mai nainte”. Vom pădi în limbajul nostru marginile modestiei precum se cuvine ființei imperfecte a omului, espunënd simplu premisele, care ne-au fost condus la conclusiunea că, la urma urmelor Rusia are să cédă.

Înainte de tôte, dar nu chiar ca fiind pnnctul cel mai de căpetenie, însemnãm sleirea în parte considerabilă a puterilor muscălesci. A trecut mai bine de un an, de când armata Țarului se află în resboiu: câte jertfe n'au trebuit să fie aduse, jertfe în ômeni și bani! În timpul din urmă înfricoșata epidemie a tifusului, ce se ivise și se lățise în părțile ocupate de Ruși, păre că se nisuesce a continua opera morții acolo unde o lăsase glonțul turcesc. Și astăzi mai răresce tifusul șirurile Rușilor. Isvôrele financiare ale Rusiei încă au dat spre secare. Multă însemnătate simptomatică are în acéstă privire greutatea ba aprôpe neputința în partea guvernului rusesc, de a realiza în tîrgurile europene un împrumut numai cât de cât convenabil: refugiul la America de Nord, a cărei pungi după părerea diarelor rusesci se vor deschide bucuros „împrietenitei” Rusie, acest refugiu este un comentariu întreg asupra stărei financelor rusesci. Urméază apoi atitudinea României pentru pierderea ame-

nințătore a Basarabiei. Și să nu se uite: baza de operațiune a armatei rusesci se află în țera românescă. Pretinde a se lua mai departe în cuvenită considerare: rëscularea Mahomedanilor din Rumelia. O telegramă din London, dto 9 Maiu care tot astăzi ni se comunică adevăresce, ba întrece chiar presupunerile presei nerusesci despre însemnătatea insurecțiunii mahomedane. Încă ce aflăm în acéstă depeșă telegrafică: „Față de insurecțiunea organizată Rușii au părăsit pozițiile lor de lângă Filipopol și Tatar Bazardșic.” Va să dică, nu e glumă, Rușii au de a face cu o insurecțiune organizată, din partea cărei sînt deja de pe acum reu strimtorăți.

Remâne în sfârșit a aminti pe dușmanul Rusiei cel de frunte: Anglia. Despre puterea militară a Angliei părerile se deosebesc: unii o țin destul de puternică de a se bate singură cu Rusia, alții er', glumind chiar, întrebă, cum va lupta ôre flota engleză cu Rușii pe uscat? Noi însă ținem că, la tötă întemplarea Anglia bogată este în stare cel mai puțin a sustine o stare îndelungată de resboiu, prin care Rusia ar puté fi ruinată pe timp de vre-o câteva decii de ani.

Sumând tôte, câte le-am știut de mai nainte îndreptate în contra Rusiei, ne-am așteptat la aceea, ce după telegrama pomenită în fruntea acestor rënduri s'a întemplat: Supunerea Rusiei față de pretensiunile Angliei.

Astfel dar congresul este asigurat și va avé de a decide asupra tractatului de San Stefano în totalitatea sa. Ca buni și credincioși cetățeni ai monarhiei habsburgice, ca Români, frați de un sânge cu cei de dincolo de Carpați, nutrim ferbinte dorință, ca pacea să fie cât mai curënd încheiată spre fericirea Austro-Ungariei, spre fericirea României!

Nu știu ce mi ar fi fost prea greu a face pentru Tine; și cât de marinos, cât de nobil Te-ai purtat tu față de mine! Tu ai plecat — eu plânsei vreme îndelungată; căci o presimțire durerôsă mi spunea, că despărțirea va fi pentru vecie; opt zile după plecarea ta, sirmana mea mamă muri. Ceea ce-mi dăduseși atunci, fu de ajuns, pentru a înmormenta pre mamă-mea și pentru a nu aduce necinste asupra amintirei ei. O dómna, contesa de Landskron, care petrecea în vecinătatea noastră, auđend de noi sermanii, me pofti la dënșă. Ea me esamină din tôte, cercetă hărțile mamei mele, pre cari trebuì să-i le dau; părea mulțămită cu mine și me luă la sine pentru a-i ține de societate. Noi plecarăm în călătorii, nu vreau să-ți mai spun, cu ce inimă sfășiată, părăsii acest Paris; mai erau numai încă două septemâni, până la timpul, ce l hotăriseși pentru reintôrcerea Ta; atunci m'ăși fi dus la întâia di a lunei la locul anumit, ași fi vorbit încă odată cu tine, mi-ași fi luat încă odată remas bun dela Tine! sôrtea n'a

Revista politică.

Pactul dualistic, după scirile din Viena, este aprôpe de a deveni perfect. Împărțășirile ministrilor în astă privință au fost fôrte bine primite.

„N. fr. Pr.” spune: Mâne (9 Maiu n.) se va presenta proiectul privitoriu la acoperirea creditului de 60 milioane. Raportul motivatoriu dicé: ministrul de finanțe se imputernicesce conform hotărîrii delegațiunilor a acoperi suma ce se vine pe partea austriacă de 41,160,000 fl., fie prin renta de aur, fie prin contractiunea unei datorii flotante. Se sustine și acum că întrebuintarea în faptă a acestor bani nu va merge așa departe încât să consume tötă suma de 60 milioane, cel mult dacă vor trebui 30 milioane. Acoperirea se va face ca și în anul trecut în Iuliu. Se vor lombarda dela trei fonduri militare la un consorțiu financiar așa încât ministrul de finanțe săși reserve opțiunea pentru mai multe luni pentruca să ridice banii atunci când va avé lipsă de ei. Scopul împrumutului este cu deosebire îndreptat asupra mișcării din Serbia și Muntenegru și în contra pedecilor cari se-ar opune ocupării Bosniei și Erțegovinei, eventual pentru desarmarea armatei române la cas că ar trece preste graniță, în fine împrumutul mai are de scop a da o ponderosită pretensiunilor austro-unguresci privitoare la modificarea tratatului dela St. Stefano și la pozițiunea Bulgariei. În dieta din Budapesta a presentat ministrul de finanțe în 9 Maiu n. proiectul privitoriu la acoperirea cuotei din cele 60 milioane, care la cas de trebuintă ar fi să se acopere vëndându-se renta de aur s'au prin altă operațiune financiară.

Atât dincôci cât și dincolo de Laita oficiosele, pe lângă mobilizarea financiară sufli puternic și în trâmbița acțiunii.

Alăturarea cu oficiosele sînt însă și altele dintre foile magiare cari ple-

déză cu foc pentru întărirea Transilvaniei cu trupe încă mai tare ca pentru întărirea Dalmației.

Nu este, după amintitele foi, vorba atât de ocuparea Bosniei și Erțegovinei cât de precautelele ce trebuie luate în Transilvania. Pentrucă corpul al unspredecelea rusesc, care până acum a stat în apropierea Bucurescilor s'a pus în mișcare spre Pitesci și Olt, érá al doispredecelea, carele a intrat în România ocupă pozițiunile lăsate de celalalt.

„Hon” esplică mai departe, că tötă amărăciunea dintre Ruși și Români este o curată înșelătoria „Românul nu uresce pe Rus, din contră l iubesc și se lipesce de dënșul, cel puțin cea mai mare parte a roșilor, mai tare decât de nesuferibilul magiar. Românul nu voiesce Basarabia ci Transilvania. Căci ce caută armata română concentrată la Olt și la Pôrta de fer? și dacă armata rusască amenință Bucurescii pentruce rămâne camera română acolo și pentru ce nu o scutesce miliția ei proprie... Rusul merge sub umbra baionetelor mai departe în urma trupelor române, cari a bună samă în comitatul Hunedôrei și în ținutul Zarandului, așa dar tocma în ținuturile magiarofagilor, pot turna oleiu pe foc. Brătianu dând Basarabia sau înșală patria sa, sau voiesce să înșele Ungaria.”

Și „Közvélemény” este de credință că Români nu vor trece graniță pentru ca să fie desarmați ci pentru de a juca rolul liberatorilor. Ușor s'ar puté întempla ca o armată ruso-română de 150,000, a cărei avantgarda este armata română din Carpați, să pună mâna pe valea Mureșului mai în grabă decum s'ar puté concentra o trupă austriacă în Transilvania.

Scirile telegrafice din Petersburg și London, aprețiate la alt loc, ne spun că temerile espimate de foile magiare sînt numai productul unei fanțașii.

FOIȚA.

Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hanff: *Novela*.)

(Urmare).

XXXI.

Ea-și stergea lacrimile, se trudia să se reculégă pentru a puté vorbi. „Să veđi” zise ea, „o sôrte dujmănosă pare a fi rënduit tôte astfel, ca să me facă cât se pôte mai nefericită. După depărtarea Ta, eu nu mai avui nici o bucurie. Acele seri ce le petrecusem cu Tine mi deveniră nespuse scumpe. Chiar din moméntul, când în dulcea noastră limbă maternă te rugaseși de soțul tău să Ți dea bani, chiar de atunci inima mea bătea pentru Tine; și după ce tu cu atâta nobleță de inimă, cu atâta frăgeđime îngrijai de noi, ah, cum ași fi voit să te string la peptul meu și să-ți spun, că te ador ca pre o ființă mai înaltă.

voit să fie așa, și când din strada St. Severiu trecurăm preste piața cunoscută a scôlei de medicină, inima mea era să mi se frângă de durere, și eu mi dizei „Pentru totdeauna!” O Eduard, n'am mai auđit de atunci nimic despre tine, numele teu nu mi era cunoscut, Tu, credeam eu, trebuie să fi uitat de mult de ceea ce cerșitorea; eu trăiam din mila altor ômeni, multe amărăciuni am avut să sufer, le-am purtat, căci nu au fost cele mai durerose suferințe ce me apăsără. Întemplându-se ca contesa să se mute în acest ținut la moșia sa, Faldner me peți, și întelegend eu, că ea în bunătatea inimei sale credea a fi acesta o parte norocôsă pentru mine, și că ea pôte chiar s'a săturat de mine, — ce să fi făcut, o singură dată în viața mea am fost fericită, nu mai puteam aștepta a mai fi încă odată; ce se mai întemplă nu e de interes — și eu mă făcui soția lui Faldner.”

„Sirmană copilă! Încătușată de acest Faldner — pentruce tocmai Tu, cu inima Ta blândă, cu simțeminte atât de fragede, cu așa drepte pre-

tensiuni la o sôrte mai bună, pentruce tocmai tu, trebuì să te faci soția lui? Dar lucru s'a întemplat; Iosefo, eu nu mai pot, nu-mi mai este ertat, să mai rămân aici nici măcar o di; pe lângă tötă brutalitatea lui, eu l am numit odată prieten, acum sînt ôșpele seu, și chiar dacă n'ar fi aceste tôte, noi nu putem fi fericiți dimpreună!” O durere sfășietore zăcea în cuvintele sale; el sarută pre frumoșa femeie pe ochi, numai pentru a nu se muia și mai tare prin durerea profundă, ce zăcea într'ênșii. „O numai încă o di,” șopti ea duios; abia Te am aflat, și Tu și voiești să fugi de la mine. Numai încă o diminéță ca acésta! Uite, dacă Tu te vei duce, mi se inchide pentru vecii vecilor pôrta fericirii, eu voi avé să sufer încă multe, fôrte multe și așa trebuie să-mi pui ceva la o parte din amintirile trecutului, ca să am cu ce să mă mângăiu în pustiul fără marjini”

„Ascultă, voiu mărturisí tôte lui Faldner,” dize tinêrul, după ce stătú puțin pe gânduri, „i voiu zugrăvi tötă starea așa, încât trebuie să l miște, el

Dela sinodul arhidieceșan.

Sibiu în 24 Aprilie v. 1878.

Sedința III.

Până a nu se deschide ședința, presidiul poartă pre membrii sinodali a decide în conferință în-trebarea: În care ortografie să se tipărească protocolul sinodului de față. Cav. de Pușcariu e de părere să rămână tréba în statu quo, adecă să se tipărească în ortografia, în care sau tipărit protocoalele din anii trecuți, una fiind-că cesțiunea ortografiei nu este „côptă“ de ajuns, alta fiind-că toc-mai se termină periodul sinodal, când deci nu i se pare oportun a introduce schimbări. În sfârșit adange, să așteptăm până să decidă autoritățile competente precum Academia de științe, „Asociat. trannă“ (!) etc. și apoi să ne resolvim.

Dep. Comșa purcede din un punct de vedere cu totul oșebit afirmând, că nu Sinodul nici conferința de față au a hotări în cesțiunea ortografiei. Propune deci a se lăsa tréba la buna chibzuire a biroului, ortografia, în care să se tipărească protocolul fiind și așa numai formală și de o natură cu totul secundară față de agendele și dispozițiile sinodale.

Dep. vicariu Popea declară, că noi avem astăzi a ne conforma literaturilor și literaturii din România; căci îndeșert ne vom împotivi torentului fonetic îndatinat acolo. Pledeză apoi pentru introducerea ortografiei fonetice, parte și mai ales în favorul și interesul uniformității, parte spre a înlesni împământenirea literaturii în sinul poporului, care nici când nu va adera la ortografia etimologică atât de greoie și nepractică. Observă totodată, că deși abia eri alaltăeri s'a făcut un modest început cu introducerea și la noi a ortog. fonetice, protopopii, preoții și învățătorii au și început în număr mare a se folosi de această ortografie în hârtiile oficiose resp. în școlile populare.

Dep. Comșa sprijinesce părerea cav. Pușcariu.

Dep. V. Roman însiră motivele numérose, cari recomândă introducerea ortog. fonetice, arată că ruginitul etimologism e de natură a face preste puțință cetirea corectă a lucrurilor scrise și tipărite. În sfârșit se alătură la propunerea dep. Comșa.

Dep. Hodoș reflecteză dep. Roman în cesțiune personală. Dep. Boiu accentuează trebuința ce sinodul are să fie conservativ în cesțiuni precum este aceea a ortografiei. În urmă constatându-se din nou, că periodul sinodal se isprăvesce și că nu ar fi oportun să se introducă schimbări radicale în tipărirea protocolului, se adoptă părerea dep. cav. de Pușcariu.

După aceste se deschide ședința sinodală.

Protocolul de eri nefiind gata, verificarea lui se amână pe mâne.

Presidiul prezintă cererile de concediu a deputaților V. Pipoș și I. Petric. Se predau comisiei verificătoare.

Presidiul prezintă:

a) Raportul consistoriului archid. despre mórtea asesorilor consist. I. Bădilă, Dr. I. Meșota și I. Candrea;

b) Petițiunea eforiei școlare din Brașov în cesțiunea împrumutului de 10,000 fl. fără ipotecă. Se predă comisiei financiare.

c) Rugarea eforiei gimnasiului nostru din Brad pentru un ajutoriu în bani. Se predă comisiei financiare.

d) Petițiunea comunelor bis. Hida, Baica, Vințul de jos și Șulumberg pentru ajutore în bani. Se predau com. petiționare.

e) Rugarea clericului German pentru ștergerea din absolutoriul seu a clausulei, în care se repróbă conduita sa morală.

f) Rugarea lui Const. Chirteș, din Ibănesci pentru eliberarea de sub sentența consistorială.

g) Petițiunea comunei bis. Vâlcele în cauza întregirii parohiei de acolo. Se predau comisiei petiționare.

Dep. Strévoiu interpeleză, dacă presidiul a fost recercat de ministrul de interne a dispune și a îndatora preoțimea noastră să sêrbeze ziua St. Ștefan, întemeietoriul regatului Ungariei, — dispoziție, care taie adenc în libertatea religioasă, autonomia și drepturile bisericești noastre. Dacă da, ce pași sau făcut sau are de gând a întreprinde în această afacere de mare importanță. —

Presidiul răspunde, că a fost în adevăr recercat a ordona sêrbarea zilei amintite. Până acum n'a întreprins nimic, este însă resolut a remonstra cu totă energia, fie direct fie prin mijlocirea consistoriului metropolitan.

Interpelantul se declară mulțămît cu deslucirile presidiului, își rezervă totuși dreptul a face o propunere la timpul seu în cesțiunea de față.

Dep. Baiulescu constată anomalia ce domnesce în actele bisericești oficiose în privirea ortografiei, adăugând că este neapărat a regula această cauză în interesul învățământului și a progresului preste tot. Apoi continuă astfel:

„Având în vedere, că există o ordinațiune a Consistoriului arhidieceșan din anul 1862 Nr. 1022, care îndatoréză organele bisericești și școlari, ca să folosescă ortografia Comisiunii române filologice ardelenne sau cea numită cipariană;

Având în vedere, că mai multe conferințe profesori și învățătoresci

din Arhidieceșă au arătat constatarea că ortografia comisiunii filologice ardelenne e prea grea pentru instruirea copiilor în școlile noastre, ba în mai multe părți sau și adoptat și se folosesc ortografia cu semne preste totă ordinațiunea mai sus amintită;

Având în vedere că, se tipăresc cărți școlare și religioase cu ortografia cu semne și altele cu ortografia cipariană cari aduc o încurcătură în școlă;

Având în vedere că procesul ortografiilor lor va dura încă o jumătate véc și mai mult, fiindcă nu se pot opri filologii a ajunge la cea ce va fi mai bună și nu putem purta greutatea și împedecarea instrucțiunii până atunci, mi iau voe a asterne următoarea propunere:

Sinodul considerând, că ortografia cu semne e mai ușoră pentru instrucțiune în școlile noastre decide până la altă dispozițiune să se folosescă ortografia cu semne la instrucțiune și în afacerile bisericești și școlare din Arhidieceșă.

Consistoriul arhidieceșan va încunoscinti organele bisericești și școlare despre acest conclus.

Se transpune comisiunii pentru propuneri.

La ordinea zilei urmăză raportul comisiunii generale. Raportorul Vis. Roman cu respect la fondul instruct din considerare că acesta împreună cu biblioteca arhiepiscopescă nu sau predat Archiepului amésurat §. 137 și 132 pt I. stat. org., și că Biblioteca este scosă din dulapuri și bătută cu scânduri în nesce cavități de părete, propune, ca Sinodul să ia cu părere de reu la cunoscinti că Consist. n'a satisfăcut nici până astăzi prescrișelor de mai sus, și să se îndrumeze a satisfăce cât mai îngrabă.

La acesta Presidiul răspunde că atât fondul instruct cât și biblioteca i sau predat factice de și nu după tóte formele, că luând dînsul în samă averea acesta dechiară a fi însuși respunzătoriu. Relativ la starea actuală a bibliotecii încredinteză pe Sinod că schimbarea făcută a fost reclamată de împregiurarea: că biblioteca na avut dulapuri cu încuetóre singure, că sala unde se afla biblioteca era cercetată de mulți fiind că servece atât ca capeiă arhierescă cât și ca cancelarie metropolitană, și astfel a fost nesigură, ba ca din astă cauză sau aflat unele scăderi în cărți. Cât despre siguranța bibliotecii, Presidiul rógă pe sinod să fie liniscit asecuréndul că cavitățile în cari sunt puse cărțile sunt ferite de ori ce umezélă sau alte împregiurări, ce ar fi stricăcióse cărților. La aceste adange că a așternut sinodului un act în această privință care s'a predat comis. financiare.

Pre lângă tóte deslușirile aceste mai mulți deputați luară cuvântul, nu atât asupra obiectului, cât spre a face împutări consistoriului archid., în specie însce escelă dep. Păcurar, carele nu cruță nici pre profesorii sem. și inteligința din Sibiu. După ce presidiul luă de nou cuvântul și repeți asecurările de mai sus, accentuând că este nedrept a face consistoriului împutări în această privință, dechiară că însuși va face dulapurile necesari pe speșele proprii.

Dep. Hanea în numele sinodului mulțamesce Esc. Sale pentru acest sacrificiu, apoi face propunerea că atât pentru capelă, cât și pentru bibliotecă să se destineze resp. edifice odăi separate. — La propunerea dep. Pușcariu se predă comisiei financiare, carea va avé a fi cu considerare și la propunerea dep. Hanea.

Raportorul comis. gen. V. Roman, în cesțiunea priorităților băii de aramă St. Domokos și a acțiilor de la societatea brașovenă de băi (*Kronstädter Bergbau-und Hütten-Actien-Gesellschaft*) propune: Consistoriul epitr. să se îndrume a purcede în privința acestor obiecte de avere la compunerea bilanțului anual în sensul concludului sinodal din 1876 Nr. 137 și al regulamentului pentru comptabilitatea și manipulațiunea fondurilor din 1877 Nr. 185. — Se primesce.

Tot raportorul V. Roman, cu respect la actul fundațional al arhiepiscopului și metropolitului repausat, marele Andreiu, așternut de Consist. archid. spre revisiune și aprobare, propune primirea lui cu adausul la pt. VIII a cuvintelor: „acest onorariu se va puté mări după împregiurările favorabile ale fundațiunii;“ și cu stilisarea pt. XII: „Dreptul de disciplină asupra membrilor comisiunii administrative, a secretariului și fiscalului ei l' eserită însași comis. admin., iar la cas de apelare Consistoriul arhidieceșan. — Se primesce.

În legătură cu acest obiect, Presidiul prezintă următoriu proiect de conclus:

„La concludul sinodal din 1874, Nr. 19, în care s'a luat notiță de Testamentul fericitului arhiepiscop și metropolit Andreiu baron de Șaguna, se face astă-dată acea observare: ca Sinodul recunoscătoriu al faptelor mărețe și al bunelor intențiuni ale fericitului arhiepiscop, a primit cu mulțămîtă dăruirile marelui fondator, dar acesta pentru viitoriu nu invólva nici o consecuență în prejudețul §. 8 din stat. org., după care: „Archiepiscopul are drept să facă testament numai despre jumătate din averea sa.“

Se transpune comisiunii pentru propuneri.

Raportorul comis. gen. Rub. Pa-

totuși nu te iubesc, tu nu'l iubesci pre el și ești nefericită, să mi te cedeze mie. Casa mea nu e atât de frumoasă, ca acest castel; moșia mea o poți vedé întrégă de pe belvederul coperișului, Tu ai părăsi aici avuții însemnate; dar dacă a'i intra în casa mea, și-ași asterne palmile mele în loc de covor, te-ași purta pe mâni, Tu ai fi regina în casa mea, și eu cel mai credincios serv al têu!“

Cu o privire durerósă ea căuta spre ceriu, plângénd cu amar. „O, dacă ași fi o schismatică și de legea Ta, atunci abună samă s'ar putea; însă noi ne-am legat după legea catolică, și aceste legături numai mórtea le deslégă! O Dumneșeule milostive, cât de nefericit te fac adese aceste legi! Ce fericire a fi cu tine, a îngriji de tine, a căuta cu iubire în ochii tei, și a-ți înapoia în fie-care di prin gingașe iubire chiar și numai câte o a miia parte din ceea ce tu ai făcut pentru noi, pentru maica mea și pentru mine.“

„Așa dar totuși pentru vecie?“ replică el măhnit; „așa numai mâne

încă și apoi să ne despărțim pentru totdeauna?“

„Pentru totdeauna!“ șopti ea, strîngéndul cu tãrie la buzele sale.

„Aici dar te află, femei infamă și ticăloasă!“ strigă în acest moment un al treilea, care stătea alătorea cu această grupă; ei săriră spãriați în sus. Tremurând de mânie, scârșnind de turbare baronul stătea înaintea lor, și-nénd într'o mână o hãrtie, ér în ceea-laltă vãrgéua, care tocmai o ridicase, pentru a plesni cu ea preste frumosul grumaz al nenorocitei femei. Fröben i oprî brațul, i smulse cu tãrie biciul din mână, aruncându'l departe dela sine. „Te rog,“ dișe el celui turbat, „numai aici nu face vr'o scenă! Ómenii tãi sunt prin grãdină. Tu te necinstesci pre Tine și casa ta prin o astfel de purtare.“

„Ce,“ strigă acela, „nu este casa mea destul de pãngãrită prin această persoană infamă, prin acest soi de cerșitori, pre care l'am primit în casa mea? Cređi tu că, eu nu-ți cunosc scrisóra Ta?“ urmă el, punéndui biletul

în ochi; eată aci un bilet dulce cătră acest gelan, cătră acest erou de romanuri. Așa dară o femei perdută a trebuit să-mi iau de soție, o femei pre care tu o susțineai, și pre care, după ce tu te-ai săturat de ea, bunul Faldner avea să o ridice la trépta de baronesă; apoi ca din întemplant vine omul meu după o jumătate an ca în vizită, pentru a mai pune încă vërfuri la córnela bãrbatului. O, asta o să-mi o plătesci amar, om infam și ticălos! Această cerșitóre însă ducă-sé iarăși cu telerul și cu fãlinarul pe Pont des Arts, sau trãiescă din prețul rușinei, pre care i'l dai Tu. Cu biciul să o scótă servitórii mei din curtea și moșia mea!“

XXXII.

Bãrbatul cu o cultură mai înaltă în astfel de momente totdeauna este superior omului brutal, care, răpit de mânie spre nechibzuință, nu scie, ce să facă. O privire la Josefa, care palidă, tremurătoare, amuțită ședea pe scaunul de muschii, i spuse lui Fröben, ce e de făcut. El i dădu brațul și o conduse din filgorie spre castel.

Înfuriat căută baronul în urma lor: el avea de gând, a aduna pre servitórii sãi, pentru a duce în deplinire amenințarea sa; însă téma de ași scãri rușinea, l' reținú. El alergă nebun în sala, unde Josefa zăcea pe o sofã, ascundéndu-și fața inundată de lacrimi în perini, unde Fröben stătea ca lipsit de gândire la o feréstră, privind în gol înaintea sa. Certându-se și injurând baronul fugia prin sală în sus și în jos; se afurisia pre sine însuși, căci și legase viața sa de o astfel de femei fără rușine. „Nu mai este dreptate în țară, dacă nu mă voi putea scãpa de ea!“ striga el. „Documentele ei de botez și tóte celelalte sunt falsificate; ea s'a aréat a fi mie asemenea după nascere, cerșitóre! Această căsătorie e nulă și trebue nimicită!“

„Abună samă această va fi lucrul cel mai înțelept,“ l' intrerupse Fröben; „vorba e numai, de ce cap vei apuca lucrul ca, să nu te blamezi și mai tare. —“

„Ha, domnul meu!“ strigă baronul turbat de mânie, „D-Ta mai cutezi

tița raporteză asupra reprezentațiunei sinodului protopresbiteral al Sibiului I, cu propunere ca numita reprezentațiune să nu se iae în considerare. — Se primesce.

Același raportor raporteză despre proiectul de instrucțiune pentru procedura la alegerile de deputați la sinodul arhid.

Proiectul cu puține modificări neesențiale se primesce.

Cu acestea ședința se încheie la 2 ore d. a. anunțându-se cea următoare pe mâine la 9 ore a. m.

Rusia și România.

Diarul „Wochenblatt der N. Y. Staats-Zeitung“ din New-York dela 13 Aprilie publică sub titlul de mai sus următorul articol:

„În urma opozițiunii otărite a Englierei în contra tratatului de la St. Stefano, situațiunea Europei a devenit atât de critică în cât speranța pentru înlăturarea resbelului se micșorează din ce în ce mai mult.

„Energicul limbaj al notei circulare engleze, cât și efectul ce l'a avut acea circulară la cabinetele europene, nevoiesce pe Rusia sau să începă un nou resbel pentru ducerea la îndeplinire a tratatului de pace ruso-turcu, sau să inaugureze o retragere diplomatică lăsând să cadă tratatul menționat și să începă nouă negoțări.

„Măsurile militare luate de Ruși în România, în contra voinței guvernului acestui principat, probază însă limpede că Rușii se pregătesc pentru un nou resbel și voiesc a fi ocrotiți în contra ori-cărui surprinderi neplăcute, fie din partea Austriei fie din partea României.“

Aci diarul menționat, arătând dislocarea trupelor rusesci în România, continuă în modul următor:

„În fața acestor împrejurări, o privire retrospectivă asupra atitudinii Rusiei față cu România e atât de necesară în cât numai cu modul acesta ne putem convinge despre adevărul afirmațiilor cuprinse în circulara Englierei: că Rusia prin punerea în lucrare a tratatului dela St. Stefano dobândește o preponderință politică prea mare asupra Orientului. Pășirea Rusiei în contra României e sfârșitul întregității și independenței principatului, și din punctul de vedere al dreptului e cu atât mai condamnabilă cu cât Rusia apare și în această privință ca călcătoare de cuvânt, de ore ce prin convențiunea încheiată cu România, înainte de începerea resbelului, Rusia s'a legat categoric „a respecta drepturile politice ale statului român, astfel cum rezultă din legile interioare și tractatele existente precum și a mântinésia apărarea integritatea actuală a României.“ Deci, precum Rusia n'a putut să și justifice nici odată călcarea de cuvânt și nerespectarea drepturilor consacrate prin tratate, tot astfel și în cazul de față nu pôte s'arete nici un motiv pentru justificarea pretenșiunii sale

a-ți bate joc de mine, după ce prin obrăznicia D-Tale fără margini ai adus atâta rușine pe casa mea? Urmădă-mi, la despărțirea noastră n'avam lipsă de curtea de jurați; aceea se pôte face îndată, fără multă vorbă. Urmădă-mi!“

Iosefa, care îndată cuprinse înțelesul acestor cuvinte, sări de pe sofă, se aruncă în genunchi înaintea celui turbat, conjurându-l ași descărca totă mânia sa asupra ei; căci prietenul seu ar fi cu totul nevinovat; ea arată spre biletul din mâna sa; pre care l' recunoscu de al ei; ea i jură că, Fröben numai ași ar fi aflat, cine este ea. Tinerul însă intrerupse însuși rugărilor ei; el o ridică, ducându-o pe sofă. „În astfel de afaceri“ duse el cu recelă, eu obicinuesc a mi pune întei trebile mele în rânduială, și Tu voi face bine, dacă vei face și Tu asemenea. Înainte de tôte soția Ta va părâsi castelul; căci nu vreu să o las singură aici, pe cât timp eu nu sânt de față, pentru a o apăra de maltracțiile Tale.“

în privința retrocedării Basarabiei. Înaltul simțiment, care a îndemnat pe imperatoarele Alesandru de a sfășia o parte din țera aliaților săi și ajutători principali la isbândile re-partate pe câmpul de resbel, se basază pe pietatea fiescă. El voiesce a pune pe mormântul tatălui seu fășile tratatului de la Paris și pentru a puté face acésta dicese că trebuie ca tôte urmele acelu tratat să fie stersse. Vitezul ajutor al armatei române, sacrificiile materiale făcute de țera și torintele de sânge românesc, nu fac în ochii Rusiei nici o para chióră, când e vorba de evlaviosul simțiment al Țarului pentru a dobândi jinuțul perdut la 1856, și prin trênsul controlul asupra gurilor Dunării, și de aceia Rusia declară la Bucuresci că o retragere a împératului în acésta afacere e cu neputință; România va trebui dar să facă sacrificiul impns de simțimentul de pietate al Domnitorului tutor Rușilor, dacă puterile nu vor împedeca pe Rusia de a ajunge cu modul acesta în posesiunea Dunării și de a anecea pur și simplu România. De și scirile din Bucuresci sânt fôrte îngrijitoare, totuși din partea poporului român se manifesteză o opozițiune energică în contra retrocedării Basarabiei. Ar fi de cel mai înalt interes ca autorități ale dreptului ginților ca d. Pieratoni, Bluntschli și alții să se pronunțe asupra cestiunei, în cât un simțiment de amor și pietate, în privința abandonării unei țeri, pôte să formeze un titlu de drept internațional pentru deposedarea posesorului legal al acelei țeri.

„Pentru întemeierea aprecierilor noastre vom arunca o privire asupra negocierilor diplomatice urmate după pacea de la Paris din 1856. Până la deplina stabilire a fruntarielor ruso-române, în principatele dunărene s'afflau oștiri austriace și turcesci. Împératul Alesandru stăruia printr'un memorandum adresat puterilor semnatare la 27 Octobrie 1856 ca acele oștiri să fie cât mai curând depărtate din țera. Acel memorandum se exprimă într'altel în următorul mod:

„Înainte de tôte, principatele dunărene se raportă în acest moment al dreptul lor de alegere, prin care puterile semnatare le-a garantat o administrațiune națională și independentă, prevădută în art. 24 și 25 ale tratatului din Paris, care ar fi dobândit o sancțiune definitivă. Acésta cerere a lor, întemeiată pe acel tratat european, reclamă o justă considerațiune. Dar, pentru ca acest drept de alegere să se pôte manifesta liber, e neapărată depărtarea oștirilor străine din țera.“

Atunci Rusia și ridica vocea pentru sântenia tratatelor, acum înse e de altă părere. Astăzi România e inundată de oștiri rusesci, care sânt dislocate în scopul retrocedării Basarabiei, și există îngrijiri că Rușii vor pune țera în stare de asediu și vor desarma armata română, dacă România n'ar voi se ce-deze. Astăzi nici una din puterile semnatare nu află de cuviință d'a ținea în cauza României un asemenea limbaj față cu Rusia. Austria îndrumeză pe agintele României la hotărârea Europei și numai Englitera stă-

„Minunat! tu te porți aici ca la tine acasă“ replică baronul ridând de mânie, „dar acésta dómna a fost de mai nainte chiar proprietatea DTale, era pe aci să-mi uit; unde să ducem pre acest inger blând? În un asil, în un spital sau lângă cel mai deapropé gard, ca să și urmeze meseria?“

Fröben nu băgă în samă cuvintele lui, ci se întorse spre Iosefa. Locuiește contesa încă în apropiere?“ întrebă el. „Cređi DTa a afla acolo un adăpost pentru țilele cele mai deapropé?“

„Me voiu duce la dânsa,“ șopti ea.

„Bine! Faldner va avé îndurarea, a-ți pune o trăsura la dispoziție; acolo vei aștepta ce are să urmeze: înțelege-va el că, ne-au făcut amândurora nedreptate, sau rămâne-va pe lângă propusul seu de a se despărți de DTa.“

(Va urma.)

ruiesce în opozițiunea ei în contra răpirilor de țeri!

„Rusia înse voiesce să păgubescă dezvoltarea statului român în mod și mai simțitor de cât este simpla luare Basarabiei. Ea nu se mulțamesce numai cu aneșarea acelu țint, ci tinde la realizarea misiunii slavilor în Europa; unind pe locuitorii Dobrogei cu Românii, voiesce a introduce astfel un element destructor în sinul României. Declarațiunile guvernului ș'ale represintanților poporului român, că Românii n'au luat parte la resbel ca se facă cuceriri și că aneșarea Dobrogei ar provoca nemulțămiri, nu sânt considerate de Ruși.

„Din contră, Rusia voiesce ca, prin necontentele certe și hărțueli, ce s'ar nasce din unirea acestor două elemente eterogene, să și asigure un amestec necurmat în afacerile lor. Ast-fel România ar trebui se ia un caracter slav, căci rusificarea orientului Europei e tendința politică pe care o urmăresce Rusia, și de bună samă s'ar apropia fôrte de scopul ei, dacă tratatul de la San-Stefano s'ar pune în lucrare.

„Atitudinea Rusiei față cu România e o dojană fôrte serioasă pentru Europa, care trebuia se facă demersuri în contra preponderinței slavismului. Numai Englitera a fost până acum singura putere care și-a ridicat glasul în acésta privire. Austria pentru care pericolul e mai apropiat, încă tot n'a încetat d'a șovăi, de și, în fața rezultatelor resbelului din urmă, Europa întregă trebuie să dicese că preponderința slavilor va provoca neapărat cele mai sângerose resbele.“

„U. p. A.“

Din Senatul României.

(Încheiere.)

Trecere prin țera n'o putem primi sub nici un fel de privire; n'am fi putut o primi nici fără tratatul de la San-Stefano, pentru că nu putem espune drepturile țerei la o primire a armatei ruse, care ar rămânea aci într'un timp doi ani, sau mai mult.

„Însă Rusia vine și ne dicese cu cântecul unei sirene; ei bine, nu ve place tratatul de la San-Stefano, atunci tratăm cu voi d'a dreptul. Acésta este vuetul care se aude de mai multe zile. Despre ce să tratăm cu Rusia? Despre regularea știrbirei drepturilor noastre? Eu ved d-nilor, că noi nu putem tracta în nici un chip cu Rusia despre acest lucru. Dacă am fi putut intra în tratamente înainte de tratatul de la San-Stefano era mai lesne; dar astăzi nu putem intra în tratări cu Rusia asupra nici unuia din punctele acestui tractat, fiindcă fiecare punct este o leziune făcută drepturilor noastre. Întrând în tratări cu Rusia, am recunosc de bună acésta violare a drepturilor noastre, a independenței Statului român. Dacă vom tracta cu Rusia, nu vedeți atunci, d-lor, că noi recunoscem drepturile ce Rusia și le-a arogat prin tratatul de la San-Stefano: dreptul de imixtiune, dreptul de protectorat, dreptul de o nouă servitudine a noastră cătră dânsa. Noi nu putem ca să ameliorăm tratatul de la San-Stefano, fiindcă pentru noi tratatul de la San-Stefano este nul și neavenit, pentru că noi așteptăm de la areopagul european ca tôte punctele de la San-Stefano, cari ne privesc pe noi, să fie declarate ca nule și neesistente, și în fața Europei, și în fața Turciei, și în fața Rusiei, și în fața noastră. (Aplause). Dacă noi astăzi am tracta cu Rusia despre asemenea afaceri, despre ore-cari puncte privitoare la tratatul de la San-Stefano și în special despre articolul 8 al ocupațiunii, vedeți că atunci ori ce demarșe am făcut pentru a areta cât sânt de atacate și de nimicite drepturile noastre prin acel tractat; ar fi zadarnică când am face un asemenea lucru; atunci ni s'ar obiecta de ori-cine cu drept cuvânt: a-ți primit acel tractat, acum nu mai puteți protesta în contra unui lucru care l'ați acceptat și în contra unei

pozițiuni inferioare care v'ați făcut o singuri.

Eu nu m'am spăriat de amerințările marelui cancelar al Imperiului Rusesc, pentru că am dis: că ori-cât de puternică ar fi Rusia, este cine-va care este mai puternică de cât dânsa, și acésta este dreptul nostru și este Europa întregă care nu primesce pozițiunea care ni-se face prin tractatul de San-Stefano. (Aplause).

Însă m'am îngrijat când am vedut, că generalul Ghica... a observat „că nu cu Turcia, ci cu România trebuia să se tracteze despre trecerea trupelor.“ M'am spăriat de acest lucru, pentru că se deschidea calea unei înțelegeri directe cu noi asupra violării dreptului nostru. Acésta este a se pretinde, ca noi să stipulăm cu Rusia un ce contra dreptului nostru.

Sper că prin răspunsul ce va da guvernul ne va dicese, că generalul Ghica a făcut acele declarațiuni spontaneu. Regret fôrte mult despre asemenea spontaneitate a agenților nostri. Dicese că asemenea cuvinte n'ar trebui să iasă din gura unui agent al nostru. Agentul este un cetățen, care are onôrea de a reprezenta Statul român în străinătate; trebuie totdeuna fôrte bine să cumpanescă cuvintele sale, să nu facă o propunere micșorătoare dreptului nostru. Mi pare reu despre acésta observațiune făcută de generalul Ghica, care putea mai bine s'o înghită de cât s'o ție pe limbă.

A trebuie să desvolt mai mult acésta interpelare, ca să vă conving de țaria dreptului nostru, și cât de mult drepturile noastre sânt atacate prin tratatul de San-Stefano. Am trebuie să ve arê tôte, ca să ve autremurați de pericolul în care ne aflăm, și care va fi mare, când vom abandona pozițiunea de drept, care o ocupăm astăzi. Cred că veți conveni cu mine, că nu putem să apărăm drepturile țerei noastre și teritoriul altfel, de cât stând neclintiți pe terenul care ni'l crează drepturile noastre consfințite prin tratatul de Paris.

Cât noi vom sta pe acel teren, vom fi tari și vom da și puterilor Europene dreptul și puțința de a ne apăra.

A-ți vedut că cestiunea Basarabiei, care se părea neînsemnată care părea perdută, înainte de câte-va săptămâni, ați este una din cestiunile cele mai importante, impregiurul, căreia se tratéză despre pacea lumii. Pentru ce? Pentru că, cu toții ne-am strins la un loc, ca să apărăm acest drept al țerei. Tot astfel să ne stringem și acum, ca să apărăm drepturile noastre; drepturi, cari dacă le vom apăra cu energie, vom isbuti să le mântinem d'impreună cu bucata de teritoriu al Basarabiei.

De aceia rog pe onor. guvern să bine-voiască să răspundă la interpelarea mea:

„1. Dacă este adevărat că un trimis al guvernului rusesc vine, ca să trateze direct cu noi despre dreptul de trecere prin România, ce și-a rezervat Rusia prin tratatul de San-Stefano.

„2. Dacă este adevărat că agentul nostru pe lângă curtea de San-Petersburg a provocat, prin declarațiunile sale, o asemenea demarșă din partea Rusiei;

„4. Dacă agentul nostru pe lângă curtea de San-Petersburg a fost sau nu autorizat a declara, că prin o înțelegere directă am putea noi admite principiul conținut în art. 8 al tratatului de San-Stefano.“

Aș dori ca, asupra acestor puncte să căpătăm din partea guvernului lămuririle cele mai categorice, și mi rezerv dreptul să fac observările mele la răspunsul ce ni-se va da. (Aplause).

„Pressa“

Varietăți.

* (Comisiunea centrală de alegere) a comitatului Sibiu în invitate vice-comitetul s'a întrunit în 7 l. c. n. și și-a început lucrările sale pregătitoare prescise în lege și anume orânduite prin esmisul ministrului de interne din 4 Aprilie a. c. Nr. 14322 pentru conscripțiunea alegătorilor la dietă în anul următoriu. Formând orașul Sibiu un cerc de alegere de sine stătătoriu, comisiunea centrală de alegere a împărțit comitatul în următoarele cercuri de alegere:

I. Cercul de alegere al Sebeșului se împarte în 3 delegațiuni de conscriere:

1. Sebeș, Lancrēm, Pianu de jos, Petrifalēu, Rēhēu, Deal și Călnic. Președinte al acestei comisiuni s'a ales senatorul Albert Leonhard; membri: judele cercual în pensie Frideric Roth și notariul cercual Ioan Oncescu.

2. Șebeșel, Săsciori, Cacovița, Laz, Căpâlna, Șugag, Pianu de sus, Lomanu, Rechita și Strugariu. Pres. judele cercual Mateiu Savu, membri: preotul Isidor Blaga și notariul Ioan Weber.

3. Merceurea, Gârbova, Reci, Cărpiniș și Jina. Pres. Dr. Iuliu Löw, membri: proprietariul Ioan Măcelariu și notariul Samuilă Connerth.

II. Cercul de alegere al Cristianului în 3 delegațiuni de conscriere:

1. Apoldul de sus, Dobârca Poiana, Rod, Amnaș, Apoldu de jos, Ludoș și Topărcia. Pres. preotul David Crasser, membri notarii: George Carst și Nicolae Ciugudian.

2. Sēliscu, Cacova, Sibiel, Vale, Tilișca, Gales, Sēcel Mag, Acliu, Orlat, Gurariului și Poplaca. Pres. proprietariul Alecsandru Leb, membri: Bucur Respop din Secel și notariul Florian.

3. Cristian, Turnișor, Șura mică, Rusciori și Gușterița. Pres. căpitanul din Șura mică Frideric Thiess, membri: George Han din Gușterița și Matia Huber notariu în Turnișor.

III. Cercul de alegere al Cisnădiei în 2 delegațiuni de conscriere:

1. Cisnădia, Cisnădióra, Sadu, Rēșinari, Șelimbēr, Vestem, Tălmăciu, Tălmăcel, Boița, Sebeșul de sus și de jos, Porcești și Racovița; membri: Gustav Binder din Cisnădie, Samuilă Fleischer preot în Cisnădióra și Ioan Măcelariu notariu în Rocovița.

2. Șura mare, Slimnic, Ruși, și Hamba. Pres. preotul din Hamba Iosif Wellmann, membri: Martin Halman din Slimnic și notariul din Șura mare Simeon Fuss.

IV. Cercul de alegere al Nocrichiului în 2 delegațiuni de conscriere:

1. Bungard, Cașolț, Daia, Nou, Roșia, Săcădate, Cornēțel și Nuced, Pres. preotul din Roșia Frideric Stenzel, membri: Andreiu Müss din Nou și Andreiu Lösch notariu în Roșia.

2. Nocrichiu, Vurpēr, Alțina, Țichindeal, Bendorf, Hozman, Fofeldea, Glămbóca, Ilimbav, Chirpēr, Marpod și Săseuș. Pres. preotul din Nocrich Gottfried Orendi, membri: primariul din Vurpēr Mihail Henning și notariul din Fofeldea Petru Manuilă.

Membrii cei din urmă ai comisiunii vor funcționa ca notari. Listele de conscripțiune trebuie trimise comisiunii centrale de alegere până în 5 Iunie a. c. calend. nou.

* (Sărbătoreala Sântului Ștefan.) În privința ordinului ministerial reg. ung. prin care se regulasă ținerea sărbătoreală Sântului Ștefan regelui Ungariei de toți locuitorii regatului, fără deosebire de confesiune, — s'a făcut o interpelațiune și în sinodul nostru arhiepiscopesc, ședința III. Acum

scim din gura presidiului sinodal și din alte părți că ministrul și-a retras ordinul privitoriu la amintita sărbătore.

* (Arestare). Doi turisti, un maior și un ingineriu din armata engleză, cari căpătără permisiunea de la locurile competente a visita câmpul de bătaia de la Plevna fură arestați de Ruși la Giurgiu. Regimul românesc înțelegând despre această a protestat în contra arestării străinilor pe teritoriul românesc și în urmă turistii se eliberară.

* (Pesta bovină). Mercuri muriră 7 vite în Șelimbēr și se bolnaviră 8. Directorul de contumație dela Turnu roșu Dr. Eisenmayer primind ordin că pe timpul cât va dura pesta bovină să petreacă în Șelimbēr a sosit de Mercuri acolo. O reprezentație bine motivată, spre a se concede în cât se va pute comunicarea prin această comună s'a făcut la ministeriu.

* (Comisiunea permanentă) a congregațiunii comitatului Sibiu e convocată pe 14 l. c. n. la o ședință în curtea Sfatului. Obiectul de desbatere va fi bugetul comitatului pro 1878.

* (Mișcarea populațiunii orașului București), dela 2 Aprilie până la 8 Aprilie. Nasceri: Copii legitimi, 47 băieți, 41 fete, suma 88. Copii ilegitiimi, 11 băieți, 9 fete, suma 20. Total 58 băieți, 50 fete, suma 108. Decese: De secs bărbatesc 138, de secs femeesc 79, suma 217. Din cari în etate până la 1 an 35, dela 1 până la 5 ani 24, dela 5 până la 20 ani 11, dela 20 până la 30 ani 42, dela 30 până la 40 ani 32, dela 40 până la 60 ani 43, dela 60 până la 80 ani 26, dela 80 în sus 4. Total 217. Causile principale ale deceselor: Pneumona pleuropneumonia 47, febre typhoide 37, typhus 27, phthisia pulmonară 22, enterita 9, meningita 3, disenteria 2, crup 2, morbiu roseolă 1, scarlatină 1, tusa convulsivă 1.

* (Crestinismul în India). — Diarile indiene vorbesc despre o mișcare însemnată, ce se observă între locuitorii indigeni, spre ost dela Tunivelly. Nu mai puțin decât 16,000 indieni s'au declarat gata, a primi creștinismul și a se boteza. Episcopul Caldwell scrie în această privință: „Sat după sat părăsesc păgânismul, și cer primi rea lor între creștini.“ Ca motive probabile a acestei mișcări, se semnalază cele patru călătorii ale episcopului, întreprinse în anul trecut printre indigenii păgâni, precum și mai cu samă, ajutorul oferit de englezi, celor suferitori de fomete. „R. L.“

* (Moravuri chineze). — Barbaria înalților mandarini, cari guvernă China întrece ori ce măsură în aplicarea pedepsei, și care surprinde nu numai pe criminali, ci și pe descendenții lor, fie ei chiar în lēgân. „Gazeta de Peking“ într'un număr din anul trecut, publică următoarea monstruositate, de care nu s'a făcut culpabil nici regele de Dahomen: Guvernorul din Anhui a făcut cunoscut împăratului, cum în 1872, a reușit să captureze un mic băiat în etate de 6 ani, fiul unui cap rebel. Prea tēnēr atunci spre a fi pedepsit, copilul a fost închis până când a ajuns la majorat, 11 ani, etate la care fiii criminalilor de stat, sunt recunoscuți majori. El fu mutilat și trāmis la munca silnică pe viață.

* (Vezuvul). — Precum se anunță din Neapol, Vezuvul arată veleități de erupțiune. În zilele de 25 și 26 Aprilie st. n., s'au rădicat în intervale, colone de flăcări din crāterul seu. Aceste flăcări presintau noptea un tablou sublim și înfricoșat în același timp. În Neapol sunt mulți turisti și încep a sosi alții, spre a privi acest spectacol măreț ce presintă natura. (R. L.)

* (Cetim în „Curierul de Galați.“). Sântem înformați că autoritățile militare ruse au luat dispozițiuni a construi un spital militar în acest oraș lângă gara rusă Bender-Galați. Asemenea ar fi voind a instala o linie telegrafică de la direcțiunea de exploatare a acestei linii, care este în centrul orașului, și până la gară. Ambele aceste

două casuri ni se par o denegare a legilor și drepturilor noastre naționale. Nu este permis nimēni a construi ce-va în acest oraș, fără să aibă autorisațiunea primăriei locale; nu este permis nimēni a instala un spital în țară fără autorisațiunea consiliului superior medical din București, acesta conform legii organice a acelu consiliu; este dar o lege a țării care se calcă construindu-se spitale fără avisul consiliului superior medical. Primăria locală a fost în regulă și conform convențiunii încheiată cu Rusia a nu permite construirea unui spital fără îndeplinirea formelor cerute de lege, pentru că prin aceea convențiune se dice clar că legile țării sânt și vor fi respectate de armatele ruse. Călcare a unei legi a țării de către armata rusă este de datoriu noastră a o semnala, și dar autoritățile locale fac bine a nu permite nisce astfel de călcări de lege.

* (Rectificare.) În raportul dela 24 Aprilie (ved. II) la sfârșit rectificăm că dl. Patija ca raportor al comisiunii generale, nu ca propunătoriu a plēdat în afacerea fundațiunii Coloja.

PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

Criteriul naționalității.*)

(O încercare din psihologia poporilor.)

Christos a înviat și cu dēnsul omenimea... Deștepte-se naționalitățile. Nici când s'au apropiat poporile ca astăzi pre tōte terenele. Nici când nu s'au încercat atât proselitism național ca în timpul nostru; idea de naționalitate a ajuns a ocupa primul rol în disputele făcute cu sau fără intențiune, cu mai multă ori mai puțină patimă. Causile acestui fenomen sânt destul de cunoscute. Și urmările încă nu au lipsit; diferența între poporē par că ar fi aprōpe să se stērgă. Dicum ce e drept: Anglesul locuesce Britania, Francesul Francia, Italianul pe insula apenină, nēmțul Germania, — dar adaugem totodată că: bărbatul culturai locuesce Europa întrégă.

Și încă mai mult: jocuri, petreceri, mănăcări, mode în îmbrăcăminte împrumutā poporile; ba chiar și moravuri și datini, cari stau în strinsă legătură cu viața practică. Din tōte părțile par că se lucră într'acolo ca să se ștērgă limitele între poporē: congresele diplomaților dar cu deosebire congresele învēțaților par că grăbesc împlinirea profeției: o turmă, un păstoriu.

Acastă amestecare a mai avut o urmare: egalitatea specifică a omenilor. Toți omenii sânt atât fizice cât și spiritualmente asemenea, — omul este un organism psihofizic. De aci nesuință de a elibera sclavii, de a pune pe un nivo pre colorii americani cu Creolii; de aci cererile poporilor urgiste în Europa: judeii, țigani, venđii, de a li se da drepturi. Exemplu cel mai eclatant însă ni'l dă uniunea nord-americană.

Precând așa se pare a sta lucrul de astă parte, se arată totodată reflexul acțiunii: reacțiunea. Acastă aplanare generală a stārnit simțul de naționalitate a deșteptat nāsuița carea vrea a susține diferența, ba chiar a o înmulți. Poporile au ajuns la conștiință, principiul naționalităților a căștigat în putere, idea a devenit mai acută, ea este însă fiul anilor din urmă. Causa căci s'a ivit așa târđiu zace acolo că ea este anti-christiana. Nu căci simțul național ar sta în contradicțiune cu principiile creștinismului; nu ci numai cu nāsuița de a îmbrăca, prin delăturarea tuturor caracterelor primitive ale originii poporilor, în haina egalității tuturor omenilor sub tōte formele.

*) S'a cetit în ședința publică liter. a societății „Petru Major“ din 29/4 1878.

Dar nici că s'a putut altmintrenea: creștinismul s'a predicat Judeilor și Romanilor, elemente heterogene, poporē ambițioase pre trecutul și poziția lor în istorie; cea ca popor ales, ceștia ca domnitorii lumii.

Aceste idei domnesc întreg evul mediu. Europēnul din vēcul de mijloc are o noțiune despre stat, patrie, națiune și aceea este: comunitatea creștină catolică papistașă. Cel ce face parte din ea, fie el franțoz ori ba, fie italian, turc, tatar, etiop ori chinez este prietin, coleg, frate. Cel ce stă afară de comunitate, chiar tată ori frate prelângă tōtā afinitatea este: „ca un păgân și vameș.“

Așa idea naționalității au putut ajunge la valōre când deosebirile bisericesci au început a fi indiferente, sau mai corect đis când întorcēndu-se proporțiunea, bisericile au început a fi naționali.

Cu tōte acestea se pare că principiul naționalității nu este destul de chiar și înțeles. Acastă împregiurare testēză țāria și estensiunea ei. Ba de curēnd prelângă cele ce am cetit, am auđit cu a mele urechi și mi s'a đis în față, că identitatea religiunii Romanilor cu a Rușilor învōlvă în sine identitatea națională și așa Românii sânt slavi. *Alles, was die Zeit bewegt, ist eine Kraft, welche die Listigen in ihre Gewalt bringen und zu ihrem Nutzen verwenden (Rüdiger).*

În față acestora fie-mi permis a căuta după criteriul naționalității cel adevērat. Sub criteriu eu înțeleg: complexul, totalitatea acelor note prin cari un obiect se deosebesce esențial de altul. Și așa criteriu național: notele specifice prin cari un popor se deosebesce de altul. Am đis „note“ de-și pentru cunoșcerea obiectului de multe ori este de ajuns una; — am preferit terminul „criteriu“ cuvēntului și noțiunii „principiu“ pentru multele însemnări și chiar equivocatiuni, ce se aleg acestui cuvēnt.

(Va urma.)

Sciri ultime.

(După „S. d. T.-B.“)

Berlin, 10 Maiu n. Contele Șuwaloff a sosit la 4 1/2 ore după amiăzi, din Fridrichsruhe aici și a tras la ambasada rusască. El cercetă pre ministrul Bülow și sara plecā spre Petersburg.

Pesta, 10 Maiu n. Comisiunea financiară, desbatēnd proiectul privitoriu la creditul de 60 milioane a primit proiectul și a hotărīt în urma unei declarări a lui Tisza să se enuncie în referadā că comisiunea și'a dat părerea numai asupra propusei modalități de acoperire și votul 'l face dependinte dela deslușirile ce le va primi mai târđiu.

Bursa de Viena

din 28 Aprilie (10 Maiu) 1878.

Metlicele 5%	61 90
Împrumutul naț. 5% (argint)	64 90
Acțiuni de bancă	804 —
Acțiuni de credit	215 —
London	121 60
Argint	105 30
Galbin	5 73
Napoleon d'aur (poli)	9 72
Valuta nouă imperială germānă	60 —

Duminecă în 12 Maiu n. va avea loc o

SERATĂ MUSICALĂ

arangiată de prima capelă a lui **Horvath Motti** și **I. Boban**, în costum nou, în sala dela „Impēratul Romanilor“ din Sibiu.

La acesta serată se vor esecută piesele cele mai noue, la carea p. t. public se invită cu tōtā onōrea.

Începutul 7 1/2 ore sara.

Tot deodată se recomāndă acesta capelă la baluri, maiale, etc.

1-1